

Mannerheimin Lastensuojeluliiton lausunto sisäasiainministeriölle**Luonnos hallituksen esitykseksi rahankeräyslain muuttamisesta**

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) lausuu luonnoksesta hallituksen esitykseksi rahankeräyslain muuttamiseksi kohteliaimmin seuraavaa:

Kansalaisjärjestötoiminnalla ja muulla vapaaehtoistoiminnalla on suuri yhteiskunnallinen merkitys. Kansalaisjärjestöt luovat hyvinvointia yhteiskuntaan monella eri tavalla. Rahankeräykset ovat useiden yleishyödyllisten kansalaisjärjestöjen tärkeä varainhankintamuoto ja oleellista järjestötoiminnan rahoituksen kannalta.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi rahankeräyslain muuttamiseksi ehdotetaan lain muuttamista siten, että laista poistettaisiin vaatimus rahankeräyslupaa hakevan yhteisön tai säätiön yleishyödyllisen tarkoituksen yksinomaisuudesta ja, että lakiin lisättäisiin yleishyödyllisyyden yksinomaisuusvaatimus keräystarkoitukseen.

Yleishyödyllisen tarkoituksen yksinomaisuusvaatimusta on hallituksen esityksessä rahankeräyslaiksi (HE 102/2005) perusteltu sillä, että rahankeräyksillä saatuja varoja saatettaisiin tämän säännöksen puuttuessa käyttää lähellä liiketoimintaa oleviin tarkoituksiin ja tämä voisi vääristää kilpailua, jos samalla alalla toimii tahoja, jotka eivät voi saada rahankeräyslupaa. Rahankeräyslain soveltamiskäytäntö ei ole ollut yhtenäistä luvansaajayhteisöltä vaaditun yleishyödyllisyyden yksinomaisuusvaatimuksen osalta.

MLL toteaa, että esitetty muutos koskien rahankeräyslupaa hakevan yhteisön tai säätiön yleishyödyllisyyttä on perusteltu ja kannatettava. MLL esittää harkittavaksi, että yleishyödyllisyyden käsite määriteltäisiin laissa yksityiskohtaisemmin.

Esitysluonnoksen mukaan rahankeräys saadaan toimeenpanna varojen hankkimiseksi yksinomaan yleishyödylliseen toimintaan. Tällä pyritään varmistamaan se, että yleishyödyllisiin tarkoituksiin kerättäviä varoja ei ohjaudu elinkeinotoimintaan. MLL pitää tätä kannatettavana. Esitysluonnoksen perusteluissa on esitetty, että keräyskuluja tulisi ensisijaisesti kattaa jäsenmaksuilla ja muilla varoilla. Tältä osin MLL toteaa, että kohtuulliset keräyskulut tulee voida kattaa keräyksen tuotolla.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkon hiippakunnilla olisi oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä diakoniatyön rahoittamiseksi ja yliopistolaissa säädetyillä yliopistoilla oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä varojen hankkimiseksi yliopistolain 2 §:n mukaisen toiminnan rahoittamiseen. Esityksen mukaan vaikka kirkkojen rahankeräyslupien osalta luvansaajana olisi hiippakunta, käytännössä seurakunnat toteuttaisivat kirkkojen rahankeräykset.

Lakiesitysluonnoksessa on perusteltu rahankeräyslupan myöntämistä evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon hiippakunnille ihmisten toimeentuloon liittyvän avuntarpeen kasvulla. Lisäksi esityksessä on todettu, että kirkkojen käytännön toimintamuodot rinnastuvat monin tavoin yleishyödyllisten kansalaisjärjestöjen toimintaan ja siksi seurakunnille pitäisi sallia rahankeräys diakoniatyön rahoittamiseksi. Kuten esityksessä

todetaankin, vastuu ihmisten perustoimeentulosta kuuluu kunnille. Järjestöjen ja seurakuntien työ rikastuttaa julkista sektoria eikä kuntien tehtäviä ei sellaisenaan voi siirtää järjestöille tai seurakunnille. Järjestöt ja seurakunnat voivat luoda hyvinvointia, jota julkinen sektori ei yksin pysty tuottamaan. Lisäksi seurakunnilla on verotusoikeuteen perustuen kirkkolaissa määriteltäviä tehtäviä esimerkiksi diakoniatyö.

Seurakuntien työ on tärkeää. MLL katsoo kuitenkin, että keräyslupaa ei tule edelleenkään myöntää sellaisille yhteisöille, joilla on verotusoikeus. Kirkkoja lähellä olevat yhdistykset voivat voimassa olevan rahankeräyslain mukaan toteuttaa rahankeräyksiä, seurakunnilla on oikeus kerätä kolehtia eikä rahankeräyslain laajentamista hiippakunnille voida pitää perusteltuna.

Rahankeräyksen toimeenpanoajan pidentämistä, nykyisestä enintään kahden vuoden määräajasta viiteen vuoteen, on perusteltua. Rahankeräykset ovat kansalaisjärjestöille tärkeä varainhankinnan muoto. MLL toteaa, että rahankeräyslain luvanvaraisuus ja raportointivelvollisuus ovat tärkeitä rahankeräystoiminnan luotettavuuden kannalta.

Helsingissä 29.11.2013

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Mirjam Kalland
pääsihteeri

Maarit Päivike
järjestölakimies